

Tvätt/städning, Inköp (Serviceinsatser)

Serviceinsatser syftar till att underlätta den enskildes dagliga liv i den egna bostaden samt förebygga behov av mer ingripande insatser. Insatserna är av renodlad servicekaraktär och innehåller inga rehabiliterande inslag. Den enskilde förfogar över max 8 timmar service i månaden och kan i princip beställa och fördela avtalad tid på det som ryms inom denna kategori (se begränsning). För att få del av denna tjänst krävs enbart kontroll av bostadsort samt ålder. Den enskilde tecknar abonnemang per månad. Behov utöver 8 timmar samt service till personer yngre än 80 behovsprövas och bedöms av biståndshandläggare. Den enskilde betalar en avgift per timme och denna är inte inkomstbaserad. Avgiften relateras till förbehållsbelopp och högkostnadsskydd. Innehållet nedan är exempel och övriga insatser kan tillkomma efter bedömning av biståndshandläggare.

Städning

Målgrupp: Förenklat bistånd till invånare som är över 80 år. Traditionell biståndsbedömning vid behov över 8 timmar eller om den enskilde är under 80 år.

Behov: Den enskilde behöver uppnå en skälig standard avseende bostadens renhet och ordning.

Hur behovet tillgodoses: Städning efter överenskommelse med den enskilde

Innehåll: Veckostädning

Exempel: Dammtorkning, dammsugning, torka golv, toalettrensning

Avgränsning: Städredskap och rengöringsmedel tillhandahålls av hushållet. Entreprenören kan ställa krav på städutrustningens kvalitet. Omfattar enbart arbete i den enskildes bostad. Ingen omfattande storstädning eller vinds- och källarröjningar. Inte heller snöröjning men viss skottning eller saltning.

Tvätt

Målgrupp: Förenklat bistånd till invånare som är över 80 år. Traditionell biståndsbedömning vid behov över 8 timmar eller om den enskilde är under 80 år.

Behov: Den enskilde behöver hjälp att hålla de egna kläderna samt hushållslinne rent.

Hur behovet tillgodoses: Tvätta.

Innehåll: Veckotvätt.

Exempel: Tvätta i den enskildes hem eller på annat sätt. Efter önskemål lämna tvätt till tvättinrättning.

Avgränsning: Samtvätt får inte förekomma. Stortvätt ingår inte.

Inköp

Målgrupp: Förenklat bistånd till invånare som är över 80 år. Traditionell biståndsbedömning vid behov över 8 timmar eller om den enskilde är under 80 år.

Behov: Den enskilde behöver hjälp med inköp av dagligvaror eller apoteksvaror.

Hur behovet tillgodoses: Inköp av dagligvaror med frekvens och tillfällen i enlighet med överenskommelse med den enskilde.

Innehåll: Veckohandling

Exempel: Upprätta inköpslistor. Inköp och leverans av dagligvaror. Hjälp att plocka upp, placera varor i kyl, frys, skafferier.

Avgränsning: Inköp i närmsta butik. Post- och bankärenden sköts av anhörig eller god man.

Trygghetslarm

Målgrupp: Personer som på grund av sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder och/eller otrygghet är i behov av att kunna påkalla kontakt med omvårdnadspersonal dygnet runt. Förenklat bistånd till invånare som är över 70 år.

Behov: Den enskilde är i behov av trygghet, säkerhet och åtgärder. Behovet kan gälla både planerade insatser såsom hjälp att lägga sig eller ej planerade insatser så som hjälp upp efter ett fall.

Hur behovet tillgodoses: Installation av trygghetslarm i den enskildes hem. Mottagning av larm med bedömningar om vilka insatser som ska utföras görs av entreprenören.

Innehåll: Teknisk utrustning i den enskildes hem och hos entreprenören. Besvarande av larmanrop samt bedömning av insatsbehov (i närtid). Inställelsetid enligt avtal.

Exempel: Samtal, larmutryckning och insats.

Avgränsning: Prioritering och bedömning av den enskildes behov liksom om det ska tillgodoses omedelbart eller kan avvakta till nästa planerade besök. Trygghetslarmet ger inte automatiskt tillgång till åtgärder från sjuksköterska.

Omvårdnadsinsatser enligt SoL

Omvårdnadsinsatser syftar till att stärka den enskildes förmåga att klara sig självständigt. Insatserna kan vara av såväl kortvarig som långvarig karaktär. Det rehabiliterande syn- och arbetssättet ska alltid vägleda. Utredning: Den enskilde ansöker om hjälp. Biståndshandläggare utreder behov samt fattar beslut om insatser. Beslutet ska vara tidsbegränsat och följas upp efter behov. Beställning skickas till entreprenören. Utifrån beställningen utformar entreprenören tillsammans med den enskilde genomförandet av hjälpen. För insatserna gäller vård- och omsorgstaxa samt högkostnadsskydd. Innehållet nedan är exempel och övriga insatser kan tillkomma efter bedömning av biståndshandläggare.

ADL-stöd

Målgrupp: Personer med nedsatt minnesfunktion och/eller sviktande hälsa.

Behov: Den enskilde är i behov av hjälp och stöd med att dagligen kunna upprätthålla en god hygien, få i sig näring samt hålla den nära miljön i rimligt skick.

Hur behovet tillgodoses: Skapar förutsättningar för den enskilde att klara hygien, mat och närmiljö genom stödjande, tränande eller kompensande insatser. Genom att följa den enskildes egen rytm och vanor och medverka till att upprätthålla den standard och den livskvalitet den enskilde är van vid.

Innehåll: Stöd & medverkan i den dagliga livsföringen avseende måltider morgon, middag och kväll kombinerat med att plocka undan. Bäddning och renbäddning. Stödstrumpor.

Exempel: Måltidshjälp, dukning, tillredning av lättare måltider, diskning och rengöring kring måltidsplats, kök och toalett. Rengöring av medicintekniska hjälpmedel (exv rullstol, rollator). Framtagning av kläder och/eller handräckning vid påklädning samt hushållsgöromål.

Avgränsning: Om behov av kompensande insatser, i samband med personlig omvårdnad, uppstår ska ny bedömning av biståndshandläggare göras. Kontroll om det finns en ADL-Byggsten enligt HSL. HSL-byggstenen ska i så fall avslutas.

Dusch

Målgrupp: Personer som på grund av socialt, psykiskt eller fysiskt funktionshinder är i behov av hjälp med personlig hygien.

Behov: Den enskilde kan eller vågar inte på egen hand. Den enskilde har behov av stöd och hjälp för att klara den personliga hygienen.

Hur behovet tillgodoses: Skapar förutsättningar för den enskilde att klara sin personliga hygien genom stödjande, tränande eller kompenserande insatser.

Innehåll: Dusch, hårtvätt och nagelklippning.

Exempel: Av- och påklädning. Handräckning och tillsyn i duschen. Få hjälp med att ta sig till badrum. Hjälp i och ur badkar/dusch.

Avgränsning: Upp till 3 gånger per vecka, behov utöver detta ska specificeras i beställning från biståndshandläggaren.

Tillsyn

Målgrupp: Personer med minnessvårigheter eller personer som besväras av oro och ångest.

Behov: Den enskilde har behov av en ökad trygghetskänsla. Behovet är socialt.

Hur behovet tillgodoses: Genom kontinuerliga besök eller telefonkontakt. Stödjande insatser.

Innehåll: Regelbunden kontakt mellan fasta tider för annan insats som exempelvis ADL-stöd eller personlig ADL.

Exempel: Samtal, påminnelser, handledning.

Avgränsning: Behovet kan inte tillgodoses genom andra regelbundna insatser. Det finns ingen HSL-motsvarighet till denna byggsten.

Stöd till aktivitet

Målgrupp: Personer som på grund av sviktande hälsa har svårt att ta egna initiativ till och från aktiviteter och som är socialt isolerade. Personer som inte har anhöriga i närområdet och inte själv klarar av att beställa tid och ta sig till och från olika aktiviteter. Personer som inte har anhöriga i närområdet och inte själv klarar av att utföra sällanköp av betydelse för den dagliga livsföringen.

Behov: Den enskilde behöver hjälp att bibehålla eller förebygga bortfall av viktiga fysiska, psykiska eller sociala funktioner.

Hur behovet tillgodoses: Genom att stimulera till olika aktiviteter. Genom att hjälpa den enskilde tilldeltagande i sociala eller fysiska aktiviteter. Underlätta för den enskilde att komma i kontakt med vård/servicegivare. Underlätta för den enskilde att utföra sällanköp. Stödande, tränande eller kompenserande insatser.

Innehåll: Följa till gruppaktiviteter, organisering av gruppaktiviteter samt enskilda aktiviteter på den enskildes villkor. Genom att följa med på besök till vård eller servicegivare. Beställa tid och följa till läkare, tandläkare, frisör, fotvård samt vara ett stöd i samband med inköp.

Exempel: Följa den enskilde till servicehus, kyrka eller andra föreningar och olika aktiviteter. Följa den enskilde till läkare, tandläkare, frisör eller fotvård.

Avgränsning: Normalt sker insatsen på dagtid av egen omvårdnadspersonal och/eller i samverkan med andra organisationer. Möjligheten till färdtjänst/sjukresor ska beaktas i första hand. Omvårdnadspersonal från hemtjänst har INTE som uppgift att föra den enskildes talan. Omvårdnadspersonal ansvarar INTE för informationsöverföring till och från tex läkare.

Personlig ADL

Målgrupp: Personer som på grund av omfattande sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder är i behov av hjälp med daglig personlig hygien, mat samt hjälp att plocka undan.

Behov: Den enskilde är i behov av att dagligen kunna upprätthålla en god personlig hygien, få i sig näring samt hålla den nära miljön i rimligt skick. Den enskilde har ofta behov av hjälp vid förflyttningar.

Hur behovet tillgodoses: Skapar förutsättningar för den enskilde att klara hygien, mat och närmiljö genom tränande eller kompenserande insatser. Genom att följa den enskildes egen rytm och vanor och medverka till att upprätthålla den standard och den livskvalitet den enskilde är van vid.

Innehåll: Daglig personlig hygien, hjälp vid måltider, förflyttningar. Uppsnygning av bostaden i samband med hygien och mat. Bädning.

Exempel: Ersätter ADL-byggstenen när behov av personlig omvårdnad tillkommer. Exempel nagelklippning, toalettbesök (inklusive tömning av KAD- och stomipåse), på- och avklädning, hjälp med hygien, hjälp vid förflyttningar.

Avgränsning: När behovet av hjälp med personlig omvårdnad övergår från tränande eller kompenserande till enbart vara stödjande ska byggstenen ändras till ADL-stöd. Kontroll om det finns en byggsten ADL-stöd enligt HSL. HSL-byggstenen ska i så fall avslutas.

Avlösning i hemmet

Målgrupp: Personer som vårdas av anhöriga i ordinarie bostad.

Behov: Den enskilde har behov av annan persons hjälp för att klara sitt dagliga liv. Den ordinarie vårdaren behöver avlastning i sin omvårdnadsuppgift, regelbundet eller tillfälligt.

Hur behovet tillgodoses: Tillfälligt stöd till anhöriga. Omvårdnadspersonal ersätter den ordinarie vårdgivaren under schemalagd tid för att ordinarie vårdgivare ska kunna lämna hemmet. Stödande eller kompenserande insatser.

Innehåll: De insatser som ordinarie vårdgivare vanligtvis utför.

Exempel: Utöva tillsyn i den enskildes hem, aktivera den enskilde, utföra personlig omvårdnad.

Avlösare i grupp

Målgrupp: Personer som vårdas av anhöriga i ordinarie bostad.

Behov: Den enskilde har behov av annan persons hjälp för att klara sitt dagliga liv. Den ordinarie vårdaren behöver avlastning för att kunna delta i anhörigträffar som anordnas på servicehusen.

Hur behovet tillgodoses: De entreprenörer som anordnar anhörigträffarna erbjuder plats i avlösningsgrupp.

Nattinsatser enligt SoL

Målgrupp: Personer som på grund av omfattande sociala, psykiska eller fysiska funktionshinder är i behov av hjälp nattetid.

Behov: Den enskilde har behov av hjälp till toalett, tillsyn med mera nattetid.

Hur behovet tillgodoses: Genom schemalagda besök av nattpatrull alternativt att den enskilde tillkallar omvårdnadspersonal med hjälp av larmet efter överenskommelse med entreprenören. Stödande eller kompenserande insatser.

Innehåll: Tillsyn, hjälp med förflyttningar.

Exempel: Oftast tillsyn och hjälp till toalett. Vid enstaka tillfällen kan även personlig omvårdnad ingå inför tillexempel tidigt läkarbesök.

Avgränsning: Byggstenen genererar inte någon ersättning.

Trygg hemgång

Målgrupp: Personer som ska gå hem efter sjukhusvistelse eller korttidsvistelse, samt personer som på grund av restriktioner inte kan påbörja sin rehabilitering i hemmet direkt efter hemgång. Personer som har ett omfattande rehabiliteringsbehov där personalkontinuitet är en förutsättning för att nå ökad självständighet. Personer som har stark otrygghet, oro eller andra starka skäl och har stora svårigheter att klara sin dagliga livsföring på ett säkert och tryggt sätt. Samtliga rekvisit ska vara uppfyllda.

Behov: Det finns ett rehabiliteringsbehov där man genom insatsen kan nå en ökad självständighet. Den enskilde bedöms ha behov av omfattande omvårdnadshjälp. Möjligheten att kunna uppnå ökad självständighet ska vara central i bedömningen.

Hur behovet tillgodoses: Genom att ett definierat team ansvarar för samtliga omvårdnadsinsatser måndag-fredag 07:00-16:00. Övrig tid utgår insatserna från ordinarie personalgrupp, men fortfarande inom ramen för ersättning avseende trygg hemgång. Även övrig tid ska det vara god personalkontinuitet, samt att delegerad och instruerad träning fortsätter på helgen. Målstyrt arbetssätt där personen och personalen ska arbeta för ökad självständighet för den enskilde.

Innehåll: All omvårdnadshjälp enligt SoL, rehabiliterande som sociala insatser, dygnet runt enligt genomförandeplan upprättad i samråd med den enskilde. Instruktioner och ordinationer från sjuksköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast/fysioterapeut avseende HSL-insatser.

Exempel: Delegerade och instruerade insatser enligt HSL och SoL. Omvårdnadsinsatser t ex personlig hygien, sociala insatser som t ex promenader.

Avgränsning: Initialt beslut max 2 veckor, därefter uppföljning av biståndshandläggare. Efter uppföljning beslut om max ytterligare två veckor. Totalt sett kan trygg hemgång pågå i max 4 veckor. Vid byggsten Trygg hemgång ska alla andra omvårdnadsbyggstenar enligt SoL och HSL avslutas. Trygghetslarm och avlösning i hemmet kan vid behov vara aktuellt.

Personligt utformat stöd enligt socialtjänstlagen

Målgrupp: Personer, främst barn i späda ålder, som har ett tillsynsbehov dygnet runt, men som inte har rätt till assistansersättning enligt 51 kap socialförsäkringsbalken och vars hjälpbehov ej bedöms kunna tillgodoses med övriga insatser enligt SoL. Endast personer som på grund av högsta förvaltningsdomstolens dom HFD 2015 ref. 46 ej har rätt till assistansersättning och på grund av detta ej tillhör personkrets enligt 1 § LSS, vilket innebär att de inte har rätt till personlig assistans enligt 9 § 2 LSS.

Behov: Det finns ett aktivt tillsynsbehov dygnet runt. Tillsynsbehovet bedöms vara så omfattande att det faller utanför ramen för normalt föräldraansvar.

Hur behovet tillgodoses: Genom tydligt definierad insats i assistansliknande former, utsedda definierade personer med kännedom om den enskilde och dess behov utför insatsen.

Innehåll: Aktiv tillsyn och all övrig hjälp som den enskilde behöver under den tid då insatsen är aktiv i form av stöttning med medicinteknisk utrustning såsom t ex hostmaskin, sugapparat och liknande. Stöttning med personlig hygien. Ej sociala insatser såsom ledsagning eller promenader.

Exempel: Delegerade och instruerade insatser enligt HSL och SoL. Omvårdnadsinsatser t ex personlig hygien, vid behovsmedicinering, hjälp med intag av föda, eller hantering av hostmaskin eller sugapparat.

Avgränsning: Insatsen bedöms och beslutas av LSS-handläggare och beviljas per timme, max 10 timmar per dygn. Insatsen ersätts per timme enligt Socialstyrelsens rekommenderade taxa för personlig assistans.